

Bijlage

Onderzoeksverantwoording

Microbelevingsmonitor 2010

Inhoud

1. Het onderzoek	3
1.1. Doel onderzoek	3
1.2. Onderzoeksvragen	3
1.3. Diepgang en reikwijdte	3
1.4. Aansluiting bij macro belevingsmonitor en micro belevingsmonitor 2009.....	4
2. Wijze van onderzoeken van beleving	4
2.1. Het meten van beleving bij ondernemers	4
2.2. Het meten van ervaren ontwikkelingen en kennisniveau	5
3. Onderzoeksaanpak	5
3.3. Wijze van gegevensverzameling	6

1. Het onderzoek

1.1. Doel onderzoek

De micro belevingsmonitor 2010 moet helpen om op het niveau van individuele ondernemers inzicht te krijgen in hoe de regeldruk zich ontwikkelt, welke regeldrukmaatregelen van dit Kabinet positief /negatief worden ervaren, en waarom.

1.2. Onderzoeksvragen

In het onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

1. *Welke veranderingen in regeldruk* merken ondernemers** sinds 1 maart 2007 en hoe ervaren zij de door het Kabinet genomen maatregelen en waarom?*
2. *Welke ontwikkelingen hebben ondernemers de afgelopen jaren ervaren en wat vinden zij van hun eigen kennisniveau van deze ontwikkelingen?*

* Regeldruk bestaat uit: administratieve lasten, nalevingskosten, kwaliteit dienstverlening, toezichtlasten, verkrijgingskosten van subsidies (zie voortgangsrapportage Regeldruk bedrijven, november 2009)

1.3. Diepgang en reikwijdte

In het onderzoek zijn de regeldrukmaatregelen meegenomen, die het kabinet in de periode tussen 1 maart 2007 en 1 februari 2010 heeft genomen. Onder het begrip regeldrukmaatregelen wordt hier bedoeld: wijzigingen in wet- en regelgeving waarvan verwacht is dat deze een (gunstig) effect hebben op de regeldruk bij bedrijven. Regeldruk is in dit onderzoek breed gedefinieerd en bestaat uit administratieve lasten, inhoudelijke nalevingskosten, kwaliteit van dienstverlening van de overheid, toezichtlasten en verkrijgingskosten van subsidies.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden bij in totaal 15 bedrijven. De ondernemers zijn geselecteerd en benaderd in samenwerking met de begeleidingscommissie. Daarbij is gekozen voor een brede spreiding over sectoren. Dit om een breed beeld te krijgen over de ervaren regeldruk op ondernemersniveau.

Sector / Branche	Aantal ondernemers
Agrarische sector	1
Bouw	2
Horeca	2
Kinderopvang	1
Podiumkunsten	1
Recreatie	3
Supermarkt	2
Transport	1
Uitzendbranche	1
Vleesverwerking	1
Totaal	15

1.4. Aansluiting bij macro belevingsmonitor en micro belevingsmonitor 2009

Het kabinet heeft de afgelopen jaren eerder een macro en micro belevingsmonitor uitgevoerd. Om de aansluiting te waarborgen is de vragenlijst zoals deze is gebruikt voor de macro belevingsmonitor voor de algemene punten, zoals grondhouding ondernemer, als basis gebruikt voor het opstellen van de vragenlijst welke is gehanteerd voor de micro belevingsmonitor. Opzienbarende verschillen met de micro belevingsmonitor 2009 zijn in de eindrapportage geduid en waar mogelijk verklaard.

2. Wijze van onderzoeken van beleving

2.1. Het meten van beleving bij ondernemers

Beleving is per definitie subjectief. Hoe een ondernemer een maatregel ervaart is niet alleen afhankelijk van de wijze waarop de maatregel heeft uitgepakt, maar wordt ook beïnvloed door factoren die niet direct gerelateerd hoeven te zijn aan de betreffende maatregel. Daarbij kan worden gedacht aan een aantal specifieke aspecten:

- De helderheid ten aanzien van de verandering
- De grondhouding van de onderneming ten opzichte van de overheid/ wet- en regelgeving
- De verwachting van de verandering
- De context van de ondernemer zelf (impact op de bedrijfsvoering, omvang van de onderneming, etc)

Figuur 1 Aspecten die een rol spelen bij de beleving van ondernemers ten aanzien van regeldruk

In het onderzoek is bij het in kaart brengen van de beleving van de regeldruk rekening gehouden met bovenstaande aspecten. In het onderzoek is helder in kaart te brengen welke veranderingen er daadwerkelijk als gevolg van een maatregel in de praktijk hebben plaatsgevonden, of de ondernemer dit als positief dan wel negatief ervaart en waarom. Op deze wijze wordt in het onderzoek het verhaal bij de beleving vertelt.

2.2. Het meten van ervaren ontwikkelingen en kennisniveau

Voor het in kaart brengen van de ontwikkelingen die de ondernemers de afgelopen jaren op het gebied van regeldruk hebben ervaren is inzichtelijk gemaakt in hoeverre naar de mening van de ondernemer de regeldruk in de afgelopen jaren is toe- of afgenomen. Daarbij is specifiek aandacht besteed aan factoren waaraan zij dat merken en of zij het afgelopen jaar meer of minder gemerkt hebben van de ontwikkelingen ten opzichte van voorgaande jaren.

Ten aanzien van het meten van het kennisniveau is onderzocht hoe ondernemers kennis nemen van regeldrukmaatregelen (bv. via radiospotjes, website, nieuwsbrieven, branchewijzer, intermediair, etc.). Ook is in kaart gebracht of de ondernemer zich thans voldoende voelt geïnformeerd, of hij/zij zelf actief op zoek gaat naar informatie en op welke wijze hij/zij zou willen worden geïnformeerd.

3. Onderzoeksaanpak

3.1. Selectie van regeldrukmaatregelen

In het onderzoek is het regeldrukprogramma in de volle breedte kwalitatief geverifieerd bij de geselecteerde ondernemers. Als uitgangspunt voor het opstellen van de lijst van maatregelen is de bijlage 1 zoals opgenomen bij de voortgangsrapportage regeldruk bedrijven november 2009 gebruikt. Om dit overzicht te checken op volledigheid is dit naast het overzicht van wijzigingen in wet- en regelgeving voor ondernemers gehouden zoals aangetroffen op de website www.antwoordvoorbedrijven.nl. Waar nodig is het overzicht aan de hand hiervan aangevuld.

Voor elke maatregel is op basis van beschikbaar materiaal de oude situatie en de nieuwe situatie beschreven. Als bron is hierbij gebruik gemaakt van de voortgangsrapportages en nieuwsbrieven van de regiegroep regeldruk waar de veranderingen in beschreven staan. In aanvulling hierop is de website www.antwoordvoorbedrijven.nl geraadpleegd. Bij het verduidelijken van de maatregelen is tevens gelabeld of het gaat om administratieve lasten, nalevingskosten, kwaliteit dienstverlening, toezichtlasten, verkrijgingkosten van subsidies of een combinatie hiervan.

3.2. Selectie van maatregelen per ondernemer

Omdat ondernemers in veel gevallen maar beperkt tijd beschikbaar hebben is vooraf een goede selectie gemaakt van relevante maatregelen die in het interview met de ondernemer verder zijn uitgediept.

De eerste selectie van relevante maatregelen per ondernemer is gemaakt op basis van criteria, waaronder branche / sector, rechtsvorm en aantal medewerkers. Vervolgens is de selectie geprioriteerd aan de hand van de volgende indicatoren:

- De maatregel heeft, volgens de beschrijving, voor de ondernemer geleid tot een sterke vermindering in prijs, tijd en/of frequentie die samenhangt met een informatieverplichting, inhoudelijke verplichting of toezicht.
- De maatregel heeft betrekking op een gebied dat bekend staat als een irritatiepunt. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan een maatregel op het terrein van statistiek.
- De maatregel is bij de micro belevingsmonitor 2009 (zeer) positief beoordeeld.

Uiteindelijk heeft dit geleid tot een lijst van maatregelen per specifieke ondernemer die in het onderzoek aan hem of haar zijn voorgelegd.

3.3. Wijze van gegevensverzameling

De informatieverzameling bij de 15 deelnemende bedrijven heeft in maart 2010 in 2 rondes plaatsgevonden. Gestart is met een algemene inventarisatie van de beleving van de ondernemer door middel van een telefonisch interview. Voor iedere ondernemer is een eigen vragenlijst samengesteld op basis van de selectie van maatregelen. Daarbij is specifiek aandacht besteed aan de contextinformatie van de ondernemer en is aan de hand van een aantal korte vragen in kaart gebracht of de ondernemer bekend is met de maatregel en wat zijn / haar ervaring daarmee is.

Vervolgens heeft met iedere ondernemer een face tot face interview plaatsgevonden. Hierbij is de selectie van de maatregelen verder uitgediept. Hierbij is in detail bekeken welke veranderingen als gevolg van de maatregel bij de ondernemer hebben plaatsgevonden en waarom dit zo'n effect heeft gehad. Ook is gevraagd of de ondernemer nog extra mogelijkheden ziet om de regeldruk op dat terrein te verminderen.